

Regeringens proposition

1999/2000:141

Lag om ändring i arbetsmiljölagen m.m.

Prop.
1999/2000:141

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 25 maj 2000

Göran Persson

Mona Sahlin
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att myndigheterna inom Arbetarskyddsverket – Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen – skall ombildas till en myndighet. Namnet på den nya myndigheten föreslås bli Arbetsmiljöverket. Som en följd härav avvecklas Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen.

Beslut som i dag endast kan överklagas från Yrkesinspektionen till Arbetarskyddsstyrelsen skall i stället överklagas till allmän förvaltningsdomstol. De flesta övriga beslut som kan överklagas skall liksom i dag kunna överklagas hos regeringen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2001.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete	7
2.3	Förslag till lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673)	8
2.4	Förslag till lag om ändring i tobakslagen (1993:581)	10
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1932:55) om viktmärkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg	12
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1963:115) om förlängd semester för vissa arbetstagare med radiologiskt arbete ...	13
2.7	Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)	14
2.8	Förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988:49)	15
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare	16
3	Ärendet och dess beredning	17
4	Nuvarande bestämmelser	17
5	En myndighet för arbetsmiljö tillsyn	19
5.1	Sammanläggning av Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen	19
5.2	Omprövning av beslut	23
5.3	Överklagande av beslut	24
6	Kostnader och ikraftträdande	26
6.1	Ekonomiska konsekvenser	26
6.2	Ikraftträdande	26
7	Författningskommentar	26
7.1	Förslaget till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)	26
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete	27
7.3	Förslaget till lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673)	27
7.4	Förslaget till lag om ändring i tobakslagen (1993:581)	28
7.5	Förslagen i övrig lagstiftning	28
Bilaga 1	Arbetarskyddsstyrelsens lagförslag	29
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser	32
Bilaga 3	Lagrådsremissens lagförslag	33
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	46
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 maj 2000	47

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160),
2. lag om ändring i lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete,
3. lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673),
4. lag om ändring i tobakslagen (1993:581),
5. lag om ändring i lagen (1932:55) om viktmärkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg,
6. lag om ändring i lagen (1963:115) om förlängd semester för vissa arbetstagare med radiologiskt arbete,
7. lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10),
8. lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988:49),
9. lag om ändring i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)

Härigenom föreskrivs i fråga om arbetsmiljölagen (1977:1160),

dels att 7 kap. 9 § och 9 kap. 1 § skall upphöra att gälla,

dels att i 4 kap. 1–10 §§, 5 kap. 2–5 §§, 7 kap. 5 och 11 §§ samt 8 kap. 5 § ordet ”Arbetskyddsstyrelsen” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket” i motsvarande form,

dels att i 6 kap. 6 a och 7 §§ samt 7 kap. 6–8 §§ ordet ”Yrkesinspektionen” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket” i motsvarande form,

dels att 7 kap. 1 §, 8 kap. 7 och 9 §§ samt 9 kap. 2–5 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §

Tillsyn över *efterlevnaden av denna lag och med stöd av lagen meddelade föreskrifter utövas av arbetarskyddsstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av yrkesinspektionen.*

Såvitt avser örlogsfartyg utövas tillsynen dock av sjöfartsverket. I fråga om örlogsfartyg skall även i övrigt vad som sägs i denna lag om *arbetarskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen* i stället gälla sjöfartsverket.

Arbetsmiljöverket utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen följs.

Såvitt avser örlogsfartyg utövas tillsynen dock av Sjöfartsverket. I fråga om örlogsfartyg skall även i övrigt vad som sägs i denna lag om *Arbetsmiljöverket* i stället gälla Sjöfartsverket.

8 kap.

7 §

Frågor om påförande av avgift prövas av länsrätten efter ansökan av *Yrkesinspektionen eller Arbetarskyddsstyrelsen.*

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Frågor om påförande av avgift prövas av länsrätten efter ansökan av *Arbetsmiljöverket.*

9 §

Frågor om påförande av avgift får prövas av *Yrkesinspektionen eller Arbetarskyddsstyrelsen* genom avgiftsföreläggande.

Frågor om påförande av avgift får prövas av *Arbetsmiljöverket* genom avgiftsföreläggande.

Avgiftsföreläggande innebär att den som antas ha gjort sig skyldig till en överträdelse föreläggs avgiften till godkännande omedelbart eller inom viss tid.

Har föreläggandet godkänts, gäller det som domstols lagakraftvunna avgörande varigenom avgift påförts. Ett godkännande som sker sedan den i föreläggandet utsatta tiden har gått ut är dock utan verkan.

9 kap.

2 §

Arbetarskyddsstyrelsens beslut om föreskrifter samt styrelsens beslut i ärenden som avser tillämpning av föreskrifter meddelade med stöd av 5 kap. 2 § tredje och fjärde styckena, 3 § andra stycket eller 5 § får inte överklagas.

Arbetarskyddsstyrelsens beslut i ärenden som avser skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Domstolens beslut får överklagas även av Arbetarskyddsstyrelsen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut, som *Arbetarskyddsstyrelsen i särskilda fall* har meddelat enligt denna lag eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos regeringen.

Arbetsmiljöverkets beslut i ärenden som avser skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller verkets beslut i ärenden om tillämpning av föreskrifter, meddelade med stöd av 5 kap. 2 § tredje och fjärde styckena, 3 § andra stycket eller 5 §.

Andra beslut som *Arbetsmiljöverket* har meddelat enligt denna lag eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos regeringen.

Arbetsmiljöverkets beslut om föreskrifter får dock inte överklagas.

3 §

För att *tillvarataga* arbetstagar-*nas intresse* i ärende enligt denna lag får *tal* enligt 1 eller 2 § föras av huvudskyddsombud eller, om sådant ombud *ej* finns, av annat skyddsombud. Finns *ej* skyddsombud, får *tal* föras av arbetstagarorganisation i den mån saken rör medlemmarnas *intresse* och organisationen tidigare har yttrat sig i ärendet.

För att *ta till vara* arbetstagar-*nas intressen* i ärenden enligt denna lag får *överklagande* enligt 2 § göras av *ett* huvudskyddsombud eller, om *något* sådant ombud *inte* finns, av *ett* annat skyddsombud.

Om det inte finns något skyddsombud, får överklagande

göras av en arbetstagarorganisation i den mån saken rör medlemmarnas *intressen* och organisationen tidigare har yttrat sig i ärendet.

Prop. 1999/2000:141

4 §

Beträffande föreskrift till allmän efterrättelse äger Arbetarskyddsstyrelsen underställa regeringen fråga av särskild betydelse, innan styrelsen meddelar beslut i ärendet.

I fråga om föreskrifter får Arbetsmiljöverket underställa regeringen frågor av särskild betydelse, innan verket meddelar beslut i ärendet.

5 §

Tillsynsmyndighet äger förordna att dess beslut skall *lända till efterrättelse* omedelbart.

En tillsynsmyndighet får förordna att dess beslut skall gälla omedelbart.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete,

dels att i 17 § ordet ”Yrkesinspektionen” skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket”,

dels att 15 och 18 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

Tillsyn över efterlevnaden av 2–4, 6, 8 och 9 §§ utövas av Arbetsarkyddsstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av Yrkesinspektionen. Därvid gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om tillsyn över efterlevnaden av arbetsmiljölagen (1977:1160). Undersökningar på arbetsställen får dock göras endast på begäran av en part eller om det annars finns särskild anledning.

Arbetsmiljöverket utövar tillsyn över att 2–4, 6, 8 och 9 §§ följs. Därvid gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om tillsyn över att arbetsmiljölagen (1977:1160) följs. Undersökningar på arbetsställen får dock göras endast på begäran av en part eller om det annars finns särskild anledning.

18 §

Talan mot föreläggande som meddelats av yrkesinspektionen föres hos arbetsarkyddsstyrelsen genom besvär. Yrkesinspektionens beslut skall innehålla upplysning om vad den som vill föra talan har att iakttaga.

Arbetsmiljöverkets beslut om föreläggande får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Mot styrelsens beslut i anledning av besvär enligt första stycket får talan ej föras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.3 Förslag till lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673)

Härigenom föreskrivs i fråga om arbetstidslagen (1982:673),
dels att 28 § skall upphöra att gälla,
dels att i 7, 9, 11 och 19 §§ samt i rubriken före 19 § ordet
 ”Arbetskyddsstyrelsen” i olika böjningsformer skall bytas ut mot
 ”Arbetsmiljöverket” i motsvarande form,
dels att 20–22, 24, 29, 31 och 32 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §

Arbetskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen skall utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen.

Arbetsmiljöverket skall ha tillsyn över att lagen och de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen följs.

21 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

För att utöva tillsynen har tillsynsmyndigheterna rätt att komma in på arbetsställena. Polisen skall därvid lämna den handräckning som behövs.

Arbetsmiljöverket har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

För att utöva tillsynen har Arbetsmiljöverket rätt att komma in på arbetsställena. Polisen skall därvid lämna den handräckning som behövs.

22 §

Yrkesinspektionen får meddela de förelägganden eller förbud som behövs för efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen.

I beslut om föreläggande eller förbud kan yrkesinspektionen sätta ut viten.

Även arbetskyddsstyrelsen får besluta om åtgärder enligt första och andra styckena.

Arbetsmiljöverket får meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att denna lag och de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen skall följas.

I beslut om föreläggande eller förbud kan Arbetsmiljöverket sätta ut viten.

24 §

Till böter döms en arbetsgivare som uppsåtligen eller av oaktsamhet har

1. utan att avvikelser har gjorts enligt 3 eller 19 § anlitat en arbetstagare i strid mot 5–10 eller 12–16 §§ eller brutit mot 11 § eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 §,

2. lämnat oriktiga uppgifter om förhållanden av vikt, när *en tillsynsmyndighet* har begärt upplysningar eller handlingar enligt 21 § första stycket.

2. lämnat oriktiga uppgifter om förhållanden av vikt, när *Arbetsmiljöverket* har begärt upplysningar eller handlingar enligt 21 § första stycket.

29 §

Arbetskyddsstyrelsens beslut i ärenden som avses i 19 § 1–4 eller beslut om tillstånd enligt 9 § tredje stycket får *inte* överklagas.

Arbetsmiljöverkets beslut i ärenden som avses i 19 § 1–4 eller beslut om tillstånd enligt 9 § tredje stycket får överklagas *hos allmän förvaltningsdomstol*.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut som *arbetarskyddsstyrelsen* i särskilda fall har meddelat enligt *lagen*, får överklagas hos regeringen genom besvär.

Andra beslut som *Arbetsmiljöverket* har meddelat enligt *denna lag* får överklagas hos regeringen.

Arbetskyddsstyrelsens beslut om föreskrifter till *allmän efterrättelse* får inte överklagas.

Arbetsmiljöverkets beslut om föreskrifter får inte överklagas.

31 §

Beträffande föreskrifter till *allmän efterrättelse* får *arbetarskyddsstyrelsen* underställa regeringen frågor av särskild betydelse innan *styrelsen* meddelar beslut i ärendet.

I fråga om föreskrifter får *Arbetsmiljöverket* underställa regeringen frågor av särskild betydelse innan *verket* meddelar beslut i ärendet.

32 §

En tillsynsmyndighet kan förordna att dess beslut skall gälla omedelbart.

Arbetsmiljöverket kan förordna att dess beslut skall gälla omedelbart.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.4 Förslag till lag om ändring i tobakslagen (1993:581)

Härigenom föreskrivs i fråga om tobakslagen (1993:581) att 19 och 25 §§ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

19 §

Den centrala tillsynen över att denna lag och föreskrifter som meddelas med stöd av lagen följs utövas av

1. *Arbetsmiljöverket* när det gäller

a) lokaler och andra utrymmen som avses i 2 § och som är upplåtta enbart för personal, och

b) lokaler och andra utrymmen på vilka 8 § skall tillämpas, samt

2. *Socialstyrelsen* när det gäller

a) miljöer som avses i 2 § och som inte är upplåtta enbart för personal,

b) lokaler som avses i 4 §,

c) varningstexter m.m. enligt 9–11 §§,

d) handel enligt 12 §, och

e) produktkontroll m.m. enligt 16–18 §§.

Den omedelbara tillsynen utövas av

1. *Yrkesinspektionen* när det gäller lokaler och andra utrymmen för vilka *Arbetsmiljöverket* har den centrala tillsynen, och

2. den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer när det gäller dels de miljöer och lokaler för vilka *Socialstyrelsen* har den centrala tillsynen, dels handel enligt 12 §.

Länsstyrelsen utövar inom länet tillsyn enligt andra stycket 2.

25 §

Beslut som en i 19 § angiven nämnd har fattat enligt denna lag eller enligt en föreskrift som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Yrkesinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas hos Arbetsmiljöverket. Arbetsmiljöverkets beslut får inte överklagas.

Beslut som Socialstyrelsen har meddelat med stöd av 20 § första stycket eller 21 § eller som Arbetsmiljöverket meddelat får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Beslut som Socialstyrelsen har meddelat med stöd av 20 § första stycket eller 21 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1932:55) om viktmärkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1932:55) om viktmärkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg,

dels att i 1 § ordet "Arbetarskyddsstyrelsen" skall bytas ut mot "Arbetsmiljöverket",

dels att 2 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Tillsyn över *efterlevnaden av bestämmelserna i 1 § första–fjärde styckena utövas av arbetarskyddsstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av yrkesinspektionen; och skall därvid i tillämpliga delar lända till efterrättelse* vad som *finnes stadgat rörande tillsyn över efterlevnaden av arbetsmiljölagen.*

Föreslagen lydelse

2 §

Arbetsmiljöverket utövar tillsyn över att bestämmelserna i 1 § första–fjärde styckena följs. Därvid gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om tillsyn över att arbetsmiljölagen (1977:1160) följs.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1963:115) om förlängd semester för vissa arbetstagare med radiologiskt arbete

Härigenom föreskrivs att i 2 § lagen (1963:115) om förlängd semester för vissa arbetstagare med radiologiskt arbete ordet "Arbetarskyddsstyrelsen" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "Arbetsmiljöverket" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.7 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen
(1987:10)

Härigenom föreskrivs att i 9 kap. 7 § plan- och bygglagen (1987:10) ordet ”Yrkesinspektionen” skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.8 Förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988:49)

Härigenom föreskrivs att i 10 kap. 1 § fartygssäkerhetslagen (1988:49) ordet ”Arbetarskyddsstyrelsen” skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare

Härigenom föreskrivs att i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare ordet ”Arbetarskyddsstyrelsen” skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

3 Ärendet och dess beredning

Arbetskyddsstyrelsen har gjort en översyn av den yttre ramen för Arbetskyddsverkets organisation. Med anledning av översynen har styrelsen i en skrivelse till regeringen den 21 januari 2000 föreslagit ändringar i arbetsmiljölagen m.fl. lagar i syfte att ombilda myndigheterna inom verket, dvs. Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen, till en myndighet. Skrivelsen innehåller också förslag som berör andra författningar än lagar, bl.a. förordningen (1988:730) med instruktion för Arbetskyddsverket.

Arbetskyddsstyrelsen har i skrivelsen angivit att förslaget om en sammanslagning till en myndighet är avsett som ett första steg i ett organisatoriskt arbete för att stärka tillsynen på arbetsmiljöområdet. Styrelsen har för avsikt att som ett andra steg genomföra ett internt arbete med att se över organisation och arbetsformer. I detta uppföljningsarbete avser styrelsen bl.a. att ta upp arbetsmiljökonsekvenser för den egna personalen. Sedan en ny organisation varit i kraft under en tid avser styrelsen att ta upp frågan om uppföljning och utvärdering av den nya organisationen.

Arbetskyddsstyrelsens lagförslag finns i *bilaga 1*. Arbetskyddsstyrelsens skrivelse har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissammanställning finns tillgänglig i Näringsdepartementet (dnr N2000/524/ARM).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 4 maj 2000 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 3*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. I propositionens lagförslag har några mindre språkliga ändringar gjorts.

4 Nuvarande bestämmelser

Arbetskyddsverket består av Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen. Antalet yrkesinspektionsdistrikt är tio.

Arbetsmiljölagen (1977:1160) antogs av riksdagen 1977 och trädde i kraft den 1 juli 1978. Den har därefter ändrats flera gånger. Lagen innehåller bl.a. grundläggande regler med krav på arbetsmiljön och bemyndiganden som ger Arbetskyddsstyrelsen möjlighet att utfärda föreskrifter som kompletterar lagen. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Arbetsmiljölagen gäller i princip allt yrkesmässigt arbete och all utbildning med något slag av yrkesmässig inriktning. Detta inkluderar hela grund- och gymnasieskolan. Utanför lagens tillämpningsområde faller arbete på civila fartyg och arbete i arbetsgivarens hushåll.

Grundläggande regler om Arbetarskyddsstyrelsens och Yrkesinspektionens uppgifter finns i 7 kap. arbetsmiljölagen. I 7 kap. 1 § stadgas att tillsyn över efterlevnaden av lagen och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen utövas av Arbetarskyddsstyrelsen och, under dess överinseende och ledning, av Yrkesinspektionen.

Myndigheternas uppgifter bestäms närmare genom förordningen (1988:730) med instruktion för Arbetarskyddsverket. Av instruktionen framgår bl.a. att Arbetarskyddsstyrelsen är central förvaltningsmyndighet på arbetsmiljöområdet och chefsmyndighet för Yrkesinspektionen samt att Yrkesinspektionen är regional tillsynsmyndighet. Arbetarskyddsstyrelsens styrelse avgör enligt instruktionen alla viktigare ärenden. I varje yrkesinspektionsdistrikt finns en yrkesinspektionsnämnd som bl.a. avgör frågor om förelägganden och förbud enligt arbetsmiljölagenstiftningen.

Av arbetsmiljölagen och av instruktionen framgår att varje myndighet (Arbetarskyddsstyrelsen eller yrkesinspektionsdistrikt) självständigt fattar beslut om bl.a. förelägganden och förbud.

Regler om överklagande av myndigheternas beslut finns i 9 kap. arbetsmiljölagen. Reglerna innebär i huvudsak ett treinstanssystem med Yrkesinspektionen som första, Arbetarskyddsstyrelsen som andra och regeringen eller förvaltningsdomstol som tredje instans. Alla beslut från Yrkesinspektionen kan överklagas till Arbetarskyddsstyrelsen och de flesta av styrelsens beslut kan överklagas till regeringen. Vissa undantag finns dock. Styrelsens beslut om att utfärda föreskrifter samt beslut om tillämpning av föreskrifter med stöd av de särskilda bestämmelserna om minderåriga (5 kap. 2 § tredje och fjärde stycket, 3 § andra stycket och 5 §) kan inte överklagas. Vidare gäller att beslut i ärenden som avser skyddsansvar enligt 3 kap 8–10 §§, dvs. ansvar för tillverkare, leverantörer och upplåtare, överklagas hos länsrätt i stället för hos regeringen. Överklagande kan göras förutom av arbetsgivare eller annan som beslutet riktar sig mot, även av skyddsombud när det gäller att tillvarata arbetstagarorganisationens intresse. Finns inget skyddsombud kan berörd arbetstagarorganisation överklaga. En förutsättning är att organisationen tidigare yttrat sig i ärendet.

Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen är enligt arbetstidslagen (1982:673) och instruktionen för Arbetarskyddsverket tillsynsmyndigheter även på arbetstidsområdet. Detta gäller dock inte då arbetstidslagens bestämmelser – som fallet i stor utsträckning är – har ersatts av kollektivavtal. Reglerna om överklagande i 28–30 §§ arbetstidslagen innebär samma typ av treinstanssystem som i arbetsmiljölagen. Alla beslut från Yrkesinspektionen kan överklagas till Arbetarskyddsstyrelsen. Däremot kan endast vissa av styrelsens beslut överklagas till regeringen. Styrelsens beslut i ärenden om undantag från arbetstidslagen kan således överklagas bara när det gäller frågor om arbetstidens förläggning men inte när det gäller arbetstidens längd. Styrelsens beslut i ärenden om tillstånd till nödfallsövertid kan inte heller överklagas.

Även enligt lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete, tobakslagen (1993:581) och lagen (1932:55) om vikt märkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg utövas tillsyn av Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen. Yrkesinspektionens beslut kan överkla-

gas till Arbetskyddsstyrelsen. Däremot kan styrelsens beslut enligt lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete och tobakslagen inte överklagas. När det gäller lagen om viktmärkning etc. finns samma treinstanssystem som i arbetsmiljölagen.

Härutöver omnämns Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen i vissa lagar utan att myndigheterna därigenom får några beslutsbefogenheter, nämligen lagen (1963:115) om förlängd semester för vissa arbetstagare med radiologiskt arbete, plan- och bygglagen (1987:10), fartygs-säkerhetslagen (1988:49) och lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare.

5 En myndighet för arbetsmiljötillsyn

5.1 Sammanslagning av Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen

Regeringens förslag: Myndigheterna inom Arbetskyddsverket (Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen) ombildas till en myndighet. Namnet på den nya myndigheten skall vara Arbetsmiljöverket. Som en följd härav avvecklas Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen.

Arbetskyddsstyrelsens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser, nämligen *Statskontoret*, *Arbetslivsinstitutet*, *Rådet för Arbetslivsforskning*, *Landsorganisationen i Sverige (LO)*, *Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)*, *Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO)*, *Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF)*, *Arbetsgivarverket*, *Arbetsgivaralliansen* och *Svenska Kommunförbundet*, tillstyrker förslaget att ombilda Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen till en myndighet. Ingen remissinstans avstyrker. *Riksrevisionsverket (RRV)*, *LO* och *SACO* efterlyser en grundligare analys av olika alternativ.

Skälen för regeringens förslag: Den nu gällande arbetsmiljölagen har genomgått ett antal förändringar. Således har arbetsmiljöbegreppet breddats när det gäller arbetets innehåll och organisation. Vidare har nya skyddsansvar införts i arbetsmiljölagen, t.ex. för byggherrar och för dem som anlitar inhyrd personal.

Den allmänna inriktningen av Arbetskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionens verksamhet har gjorts alltmer kravställande och kontrollerande.

En utbyggd och förstärkt företagshälsovård har varit en förutsättning för den ändrade inriktningen av tillsynen. De förväntningar som funnits på företagshälsovården har emellertid inte infriats, tvärtom har en försvagning ägt rum under 1990-talet.

Samverkan mellan arbetsmarknadens parter har under lång tid haft stor betydelse i det förebyggande arbetet på arbetsplatserna. På senare tid har

enligt Arbetarskyddsstyrelsen skyddsarbetet mattats av och skyddsombuden hör inte av sig till Yrkesinspektionen i samma omfattning som tidigare. Deras funktion tycks ha försvagats.

Försvagningen av företagshälsovården och av det lokala skyddsarbetet på arbetsställena har inneburit att en ökad börda lagts på Arbetarskyddsverket.

Yrkesinspektionens distriktsorganisation har förändrats avsevärt de senaste åren. Antalet distrikt har minskats från 19 år 1995 till 10 i dag. Syftet med omorganisationen 1995, då den huvudsakliga minskningen gjordes, var att minska kostnaderna med anledning av besparingskraven, vilket genomfördes med målsättningen att tillsynsverksamheten skulle kunna värnas. Denna målsättning har enligt Arbetarskyddsstyrelsen inte infriats fullt ut. Ca 300.000 arbetsställen skall täckas av fälttillsynen. Det finns för närvarande ca 350 yrkesinspektörer på fältet och ca 80 sakhandläggare för central tillsyn vid Arbetarskyddsstyrelsen. Verket måste ständigt kraftsamla kring de viktigaste områdena med knappa resurser. Kraven på tydliga prioriteringar och effektiva metoder är därför mycket stora.

Under senare år har behovet av samordning och gemensamma insatser ökat inom Arbetarskyddsverket. Kraven har även ökat på likformighet i myndighetsutövningen. För att möta dessa anspråk har Arbetarskyddsstyrelsens funktion som chefsmyndighet effektiviserats samtidigt som många beslutsfunktioner delegerats till yrkesinspektionsdistrikten. Förändringen har gått mot ökad målstyrning i inriktningsfrågor och minskad administrativ detaljstyrning. Samverkan inom verket har stärkts genom branschnätverk, tillsynsprojekt m.m. Även samarbetet mellan Yrkesinspektionen och Arbetarskyddsstyrelsens sakenheter har successivt utvecklats.

Arbetarskyddsstyrelsen har nyligen genomfört en omorganisation. Syftet med denna har varit att stärka förutsättningarna att kompetensmässigt möta nya och komplexa tillsynsområden. Ett led i utvecklingen har varit att förtydliga de s.k. sektorsansvaren, t.ex. för olika typer av arbete. I den nya organisationen finns också på några områden ett s.k. processansvar. Ett exempel är ergonomiprocessen som syftar till att integrera ergonomifrågorna i andra sakområden och sektorer.

Det har enligt Arbetarskyddsstyrelsen visat sig svårt att med nuvarande organisation av verket uppnå tillräcklig samordning i verksamheten. Vidare har risken för oklarhet i rollfördelningen ökat. Den nuvarande organisationen medför även dubbelarbete och att resurser låses inne på fel ställe. Den nuvarande organisationen framstår av många skäl som allt mindre ändamålsenlig. Detta har i hög grad sin bakgrund i de förändringar som skett i arbetslivet.

Utvecklingen i arbetslivet har fört med sig nya risker. Framför allt har risker som har samband med arbetets organisation och fysisk och psykisk arbetsbelastning trätt i förgrunden som orsaker till ohälsa. De viktigaste områdena är belastningsskador, t.ex. till följd av repetitiva arbetsrörelser, och ohälsa till följd av stress och psykosociala förhållanden. Det kan konstateras att en kraftig ökning av antalet arbetssjukdomar har inträffat under de senaste två till tre åren. Ökningen har varit kraftigast i fråga om stressrelaterade sjukdomar. Ökningen av arbetssjukdomar har bl.a. med-

fört brant stigande kostnader för samhället i form av försäkringsersättningar m.m.

Denna utveckling ställer nya krav på tillsynen av arbetsmiljön. Kravställandet måste således till allt större del ske på områden som kräver mycket stora insatser för att åstadkomma en kompetent tillsyn, ändamålsenliga tillsynsmetoder och enhetlighet i bedömningarna.

Större krav ställs på kompetens och metodutveckling inom tillsynen även av andra skäl. Helhetsbedömningar måste eftersträvas i tillsynsarbetet. Reglerna innehåller numera till största del s.k. funktionskrav som medger stor flexibilitet för arbetsgivaren att välja åtgärdssätt. Detta ställer särskilda krav på tillsynsmetoder för att kunna anpassa kraven till olika förutsättningar. För att påverka det förebyggande arbetet inom de företag och förvaltningar som är föremål för tillsyn har Arbetarskyddsstyrelsen utfärdat regler om s.k. internkontroll av arbetsmiljön, dvs. om arbetsgivarens interna rutiner och planering. Tillsyn av internkontrollen ställer höga kompetenskrav på den inspekterande personalen. Även på andra områden krävs specialistkompetens i tillsynen.

Den kompetens som behövs på alla olika områden finns dock inte vid alla distrikt.

Sveriges medlemskap i EU har medfört nya uppgifter för tillsynen. Krav på tillverkare och leverantörer ställs i praktiken endast av Arbetarskyddsstyrelsen och leder i vissa fall till kontakter med EU-kommissionen eller med myndigheter i andra länder. Sådana ingripanden bygger på en marknadskontroll som måste ske både centralt och regionalt. Marknadskontrollen bygger dessutom i många fall på samarbete mellan i första hand de nordiska länderna. Krav mot leverantörer av produkter måste vidare samordnas med krav mot användare av samma produkter.

Yrkesinspektionens geografiska indelning medför att ett distrikt bara kan ställa krav på verksamhet som bedrivs inom distriktets geografiska område. Detta har skapat allt större svårigheter genom att riksövergripande eller ambulering verksamheter blivit allt vanligare. Motsvarande svårigheter uppstår även vid kravställande mot koncerner eller mot verksamheter som bedrivs i s.k. franchiseform. Detsamma gäller krav mot t.ex. byggherrar och projektörer.

Regeringen anser det mycket viktigt att verksamheten bedrivs så att tillgängliga resurser används på ett rationellt sätt. Det är också viktigt att en effektiv mål- och resultatstyrning finns inom verket och att möjligheterna till kraftsamling tillvaratas. Den gemensamma metod- och kompetensutvecklingen behöver stärkas

Att utveckla tillsynsmetoder och samordna insatser motverkas av den nuvarande splittrade organisationen. Detta har särskild betydelse för de nya områden för arbetsmiljötillsynen som tillkommit. Nuvarande organisation medför också hinder mot att använda kompetensen där den bäst behövs. Den innebär även konkreta hinder i tillsyn och kravställande, t.ex. när det gäller tillsyn av koncerner, ambulering verksamheter. Styrning, ledning och uppföljning över distriktsgränserna är komplex och resurskrävande. Det kan vara svårt att organisera riktade insatser inom ett distrikt med inspektörer från ett annat distrikt.

Regeringen anser att mycket starka skäl talar för att organisationen av arbetsmiljötillsynen bör förändras. Behovet har blivit akut genom utvecklingen i arbetslivet – särskilt de kraftigt ökande kostnaderna för arbetsskador. Visserligen kan verksamheten inom ramen för den nuvarande organisation ytterligare utvecklas något men bara till en viss gräns. Snabbheten i ökningen av antalet arbetsrelaterade sjukdomar medför att de organisatoriska förändringar som behövs för att möta utvecklingen måste genomföras utan dröjsmål. Det är viktigt att snabbt få till stånd åtgärder för att på bästa sätt utnyttja de resurser som finns tillgängliga. Det utförligare utredningsarbete som efterlyses av några remissinstanser är enligt regeringens bedömning inte nödvändigt för att nu genomföra en sammanslagning.

Arbetarskyddsstyrelsen har redovisat olika alternativa lösningar men stannat för förslaget att göra Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen till en myndighet. Flertalet remissinstanser har ställt sig bakom förslaget.

Enligt regeringens uppfattning innebär förslaget fördelar framför allt med hänsyn till att tillsynen på arbetsplatserna skall kunna stärkas och att tilldelade resurser skall kunna användas samhällsekonomiskt effektivt.

För förslaget talar också behovet av likformighet och rättssäkerhet.

Ett ytterligare skäl för förslaget är att liknande förändringar gjorts på andra tillsynsområden. Här kan nämnas de ändringar som genomförts i fråga om Tullverket och Elsäkerhetsverket. Skälen till förändringarna var att i de fallen öka enhetligheten i myndighetsutövningen.

Yrkesinspektionsdistriktens karaktär av regionala tillsynsorgan bör även i den nya organisationen bibehållas. Det är viktigt att nätverken och möjligheterna för arbetsmarknadens parter m.fl. att påverka på den regionala nivån inte försvagas.

En ny organisation förutsätter att verksamheten efter en förändring analyseras och vidareutvecklas. Det är viktigt att det inom verket internt klargörs var i organisationen ansvaret för olika uppgifter ska läggas.

Enligt regeringens uppfattning förefaller det ändamålsenligt att en styrelse för den nybildade myndigheten har samma ansvar och uppgifter som Arbetarskyddsstyrelsens nuvarande verksamhetsstyrelse. Denna fråga kommer emellertid att övervägas närmare inför utfärdandet av instruktionen för den nya myndigheten.

Flera remissinstanser har tagit upp frågan om regional samverkan med arbetsmarknadens parter och yrkesinspektionsnämndens roll. Även denna fråga kommer att övervägas inför utfärdandet av instruktionen. Den kommer också att vara aktuell i verkets framtida organisationsutvecklingsarbete.

Namnet på den sammanslagna myndigheten bör innehålla ordet arbetsmiljö. Regeringen instämmer i Arbetarskyddsstyrelsens förslag att myndigheten benämns Arbetsmiljöverket.

Som nämnts i inledningen har Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen tillsynsuppgifter även enligt annan lagstiftning, såsom arbetstidslagen, lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete, tobakslagen, lagen om vikt märkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg och viss följdlagstiftning till miljöbalken. Dessa tillsynsuppgifter påverkas inte av ett ombildande av Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen till en

myndighet, annat än när det gäller överklagande av beslut enligt arbetstidslagen, lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete, tobakslagen samt lagen om viktmarkning etc. Överklagande till miljödomstol enligt miljöbalken påverkas inte av sammanslagningen.

5.2 Omprövning av beslut

Regeringens bedömning: Ett system för obligatorisk omprövning av Arbetsmiljöverkets beslut bör inte införas för närvarande.

Arbetarskyddsstyrelsens förslag: Arbetarskyddsstyrelsen har föreslagit att beslut som Arbetsmiljöverket fattar på regional nivå skall kunna omprövas på central nivå om det begärs av någon som berörs av beslutet. Vidare har Arbetarskyddsstyrelsen ansett att verket vid omprövningen i vissa fall skall kunna ändra beslut till klagandens nackdel men att detta inte behöver lagregleras.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på styrelsens förslag. *LO* är dock tveksam till att ändring inte skall kunna ske till klagandens nackdel vid omprövning av beslutet och *Länsrätten i Göteborg*, *SAF* och *Svenska Kommunförbundet* anser att eventuella undantag från denna bestämmelse måste preciseras.

Skälen för regeringens förslag: För närvarande överklagas beslut av Yrkesinspektionen till Arbetarskyddsstyrelsen. Enligt Arbetarskyddsstyrelsen är det vanligt att utredningen i överklagningsärendena kompletteras under handläggningen i Arbetarskyddsstyrelsen, ofta genom besök på arbetsstället. Detta beror på att det är vanligt att situationen i berörda företag eller förvaltningar förändras under ärendets gång.

På senare år har antalet överklaganden från Yrkesinspektionen till Arbetarskyddsstyrelsen uppgått till mellan 50 och 70 per år. Antalet överklaganden från styrelsen till regeringen har varit mellan 10 och 20 per år. Överklagandena till regeringen har huvudsakligen gällt ärenden som först överklagats till styrelsen från Yrkesinspektionen. Överklagandena har relativt sällan lett till några sakliga ändringar i besluten. Däremot har det ofta förekommit anpassningar av utsatta tider eller till inträffade förändringar i den berörda verksamheten.

I och med att Yrkesinspektionen och Arbetarskyddsstyrelsen slås ihop till en myndighet, försvinner en överklagandeinstans. Myndighetsförändringen leder alltså till ett tvåinstansförfarande i de fall beslut överklagas hos regeringen och ett fyrinstansförfarande i de fall ärendena prövas i förvaltningsdomstol.

Arbetarskyddsstyrelsen har föreslagit att ett system för omprövning utformas så att prövningen i allt väsentligt kommer att innebära samma prövning som idag görs i överklagningsärenden hos styrelsen dvs. att omprövningen skall göras på central nivå, att de som deltagit i det tidigare beslutet inte får delta i omprövningen, att ärendena handläggs och föredras av en fristående arbetsenhet inom verket samt att alla viktigare beslut fattas i verksstyrelsen.

Vidare har Arbetskyddsstyrelsen föreslagit en lagregel om att omprövning inte skall kunna ske till nackdel för den klagande men har också anfört att det i vissa uppenbara fall ändå måste gå att ändra ett beslut till klagandens nackdel. *Länsrätten i Göteborg*, *SAF* och *Svenska Kommunförbundet*, anser att det av rättssäkerhetsskäl i så fall måste klargöras under vilka förutsättningar verket kan fatta beslut som är till nackdel för klaganden. *LO* har påpekat att fler än en part skulle kunna begära omprövning och att det då förefaller omöjligt att en ändring av tidigare beslut inte skulle bli till nackdel för någon.

Regeringen anser att även ett tvåinstanssystem i och för sig uppfyller tillräckliga krav på rättssäkerhet. Av praktiska skäl kan det som Arbetskyddsstyrelsen föreslagit dock vara lämpligt med ett omprövningsförfarande utöver den möjlighet till omprövning som finns enligt 27 § förvaltningslagen (1986:223). Arbetskyddsstyrelsen har hänvisat till annan lagstiftning där regler om omprövning finns, såsom i 21 kap. skattebetalningslagen (1997:483), 20 kap. 10 § lagen om allmän försäkring (1962:381) och 49–65 §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. I dessa fall är det dock fråga om enpartsärenden, till skillnad från ärenden hos Arbetsmiljöverket, där det kan finnas flera parter med motstridiga intressen. Regeringen anser att frågan om en obligatorisk omprövning inom Arbetsmiljöverket behöver utredas ytterligare. För närvarande är dessutom de processuella reglerna inom socialförsäkringsområdet föremål för översyn (utredningen [S 1998:06] om processuella regler inom socialförsäkringen). Regeringen anser därför inte att det i detta skede är lämpligt att införa ett system för omprövning vad gäller ärenden hos Arbetsmiljöverket. Regeringen har dock för avsikt att återkomma i frågan.

Att inte ha en obligatorisk omprövning av ärenden, kan visserligen medföra en ökning av antalet ärenden i överklagandeinstanserna. För de allmänna förvaltningsdomstolarna bör ökningen bli endast marginell. Antalet regeringsärenden kan emellertid förmodas öka.

5.3 Överklagande av beslut

Regeringens förslag: Arbetsmiljöverkets beslut om

- tillämpning av föreskrifter om minderåriga i arbetsmiljölagen,
- föreläggande enligt lagen om arbetstid m.m. för husligt arbete,
- dispenser som avser arbetstidens längd enligt arbetstidslagen eller om tillstånd för nödfallsövertid, samt
- tillsyn när det gäller vissa lokaler och andra utrymmen enligt tobakslagen

får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. De flesta övriga beslut som kan överklagas skall liksom i dag kunna överklagas hos regeringen.

Arbetskyddsstyrelsens förslag: Styrelsen har föreslagit att endast beslut som Arbetsmiljöverket fattar enligt tobakslagen skall kunna överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget. *Länsrätten i Göteborg* och *Kammarrätten i Jönköping* anser att det föreslagna systemet för överprövning bör utredas ytterligare. Flera remissinstanser anser att även beslut som överklagas till regeringen bör flyttas över till allmän förvaltningsdomstol.

Skälen för regeringens förslag: Vissa beslut som Arbetarskyddsstyrelsen fattar rörande enskild är i dag inte möjliga att överklaga. Överklagandeförbudet gäller beslut om tillämpning av föreskrifter om minderåriga som meddelats med stöd av 5 kap. 2 § tredje och fjärde styckena, 3 § andra stycket eller 5 § arbetsmiljölagen, beslut om föreläggande enligt lagen om arbetstid för husligt arbete samt dispenser som avser arbetstidens längd och tillstånd för nödfallsövertid enligt 19 § 1–4 och 9 § tredje stycket arbetstidslagen samt beslut rörande tillsyn när det gäller vissa lokaler och andra utrymmen enligt tobakslagen.

Arbetarskyddsstyrelsen har föreslagit att det införs en möjlighet att överklaga Arbetsmiljöverkets beslut enligt tobakslagen till allmän förvaltningsdomstol. Beträffande de övriga beslut för vilka överklagandeförbud nu råder, har Arbetarskyddsstyrelsen dock inte föreslagit att verkets beslut skall kunna överklagas.

Kammarrätten i Jönköping har ansett att frågan bör analyseras närmare och *Länsrätten i Göteborg* har ifrågasatt om avsaknaden av en möjlighet att överklaga myndighetens beslut är lämpligt i dessa fall.

Enligt Arbetarskyddsstyrelsen har det på senare år inte förekommit några överklaganden av Yrkesinspektionens beslut i ärenden om dispenser som avser arbetstidens längd eller om tillstånd för nödfallsövertid. Arbetstidsärenden handläggs hos styrelsens rättssekretariatet. Beslut i viktiga frågor fattas av arbetstidsnämnden medan övriga beslut fattas av generaldirektören eller chefsjuristen. Några överklaganden enligt tobakslagen, lagen om arbetstid m.m. i husligt arbete eller lagen om viktmärkning etc. har hittills inte förekommit.

Även om det således förmodligen är få fall där överklagande blir aktuellt, anser regeringen i likhet med *Länsrätten i Göteborg* att det inte är acceptabelt att ha ett överklagandeförbud. I samtliga fall är det fråga om beslut för vilka det finns tydligt angivna kriterier och där det inte finns starka inslag av lämplighetsbedömningar, intresseavvägningar eller politiska ställningstaganden. I likhet med vad som gäller för beslut i ärenden om skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ arbetsmiljölagen bör dessa beslut därför kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Statskontoret, *SAF*, *Landstingsförbundet* och *Svenska Kommunförbundet* anser att även beslut som enligt nuvarande ordning överklagas till regeringen i stället bör prövas av allmän förvaltningsdomstol. Regeringen anser dock att denna fråga inte berörs av frågan om en sammanslagning av Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen till en myndighet. Den behandlas därför inte närmare i detta sammanhang.

Vidare har *LO* framställt önskemål om att en arbetstagarorganisations rätt att överklaga inte skall vara beroende av om organisationen tidigare yttrat sig i ärendet. Regeringen bedömer emellertid att inte heller denna fråga berörs av ombildandet av verket. Även denna fråga bör därför behandlas i annat sammanhang.

6.1 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär att förutsättningar skapas för ett bättre resursutnyttjande inom arbetsmiljötillsynen. Bortfallet av Arbetarskyddsstyrelsen som överklagningsinstans innebär att ett större antal överklagningsärenden måste handläggas i Regeringskansliet. Detta kompenseras dock av en motsvarande besparing hos Arbetarskyddsstyrelsen. En viss ökning kommer enligt förslaget att ske av ärenden som skall överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det handlar dock högst om något enstaka ärende per år och kan inte antas medföra någon märkbar kostnadsökning.

6.2 Ikraftträdande

De brant stigande kostnaderna för arbetsbetingad ohälsa gör det nödvändigt att genomföra den föreslagna omorganisationen av Arbetarskyddsverkets verksamhet utan onödig tidsfördröjning. Mot denna bakgrund bör bildandet av Arbetsmiljöverket och de nya bestämmelserna träda i kraft den 1 januari 2001.

Några övergångsbestämmelser bedöms inte nödvändiga. Beslut som fattats av Yrkesinspektionen och som överklagats till Arbetarskyddsstyrelsen men inte hunnit prövas där före ikraftträdandet skall överlämnas till regeringen eller till allmän förvaltningsdomstol.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)

7 kap. 1 § samt 8 kap. 7 och 9 §§

Paragraferna ändras i konsekvens med att Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen ersätts av en enda myndighet, Arbetsmiljöverket, se avsnitt 5.1.

9 kap. 2 §

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.3.

Ärenden om skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ överklagas enligt *första stycket* liksom tidigare till allmän förvaltningsdomstol. Beslut om tillämpning av föreskrifter om minderåriga som enligt tidigare reglering fattades av Arbetarskyddsverket i sista instans, får nu överklagas till länsrätt. Behörig domstol anges i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Om beslutet fattats vid ett lokalkontor, överklagas således beslutet hos den länsrätt inom vars domkrets lokalkontoret ligger i enlighet med 14 § andra stycket nämnda lag.

Att även Arbetsmiljöverket kan överklaga domstolens beslut följer av bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (1971:291).

Om länsrättens beslut överklagas, krävs liksom tidigare enligt *andra stycket* prövningstillstånd i kammarrätten.

Enligt *tredje stycket* får, liksom i tidigare reglering, andra beslut överklagas till regeringen.

Liksom tidigare får emellertid enligt *fjärde stycket* beslut om föreskrifter inte överklagas.

3–5 §§

Ändringarna i paragraferna är föranledda av organisationsförändringen. Därutöver har redaktionella ändringar gjorts.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete

15 §

Ändringarna är en följd av att Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen ersätts av Arbetsmiljöverket.

18 §

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 5.3.

Beslut om föreläggande att vidta rättelse som enligt tidigare reglering fattades av Arbetarskyddsverket i sista instans, får nu överklagas till länsrätt. Behörig domstol anges i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Om beslutet fattats vid ett lokalkontor, överklagas således beslutet hos den länsrätt inom vars domkrets lokalkontoret ligger i enlighet med 14 § andra stycket nämnda lag.

Att även Arbetsmiljöverket kan överklaga domstolens beslut följer av bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (1971:291).

Om länsrättens beslut överklagas, krävs prövningstillstånd i kammarrätten.

7.3 Förslaget till lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673)

20–22 och 24 §§

Ändringarna är en följd av att Yrkesinspektionen och Arbetarskyddsstyrelsen ersätts av Arbetsmiljöverket. Därutöver har vissa redaktionella ändringar gjorts.

29 §

Det tidigare förbudet att överklaga Arbetarskyddsstyrelsens beslut om dispenser som avser arbetstidens längd eller beslut om tillstånd till nödfallsövertid har ersatts av en möjlighet att klaga till allmän förvaltningsdomstol. Behörig domstol anges i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Om beslutet fattats vid ett lokalkontor, överklagas således beslutet hos den länsrätt inom vars domkrets lokalkontoret ligger i enlighet med 14 § andra stycket nämnda lag.

Att även Arbetsmiljöverket får överklaga domstolens beslut följer av bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (1971:291). Prövningstillstånd krävs om ett beslut överklagas till kammarrätten.

Övriga beslut, som Arbetsmiljöverket meddelat enligt lagen, överklagas liksom tidigare till regeringen.

Beslut om utfärdande av föreskrifter får emellertid liksom tidigare inte överklagas.

31 och 32 §§

Ändringarna är föranledda av organisationsförändringen. Därutöver har vissa redaktionella ändringar gjorts.

7.4 Förslaget till lag om ändring i tobakslagen (1993:581)

19 §

Ändringen innebär att Arbetsmiljöverket har såväl central som omedelbar tillsyn när det gäller vissa lokaler och andra utrymmen.

25 §

Det tidigare förbudet att överklaga Arbetarskyddsstyrelsens beslut rörande tillsyn över vissa lokaler och andra utrymmen har ersatts av en möjlighet att klaga till allmän förvaltningsdomstol. Behörig domstol anges i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Om beslutet fattats vid ett lokalkontor, överklagas således beslutet hos den länsrätt inom vars domkrets lokalkontoret ligger i enlighet med 14 § andra stycket nämnda lag.

Att även Arbetsmiljöverket får överklaga domstolens beslut följer av bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (1971:291). Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 5.3.

7.5 Förslagen i övrig lagstiftning

Övriga lagändringar innebär endast att Arbetarskyddsstyrelsen och Yrkesinspektionen ersätts av Arbetsmiljöverket. I lagen (1932:55) om viktmärkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg har också vissa redaktionella ändringar gjorts.

Förslag till ändringar i 9 kap arbetsmiljölagen

Nuvarande lydelse

1 § Talan mot beslut av yrkesinspektionen föres hos arbetskyddsstyrelsen genom besvär.

2 § Arbetskyddsstyrelsens beslut om föreskrifter samt styrelsens beslut i ärenden som avser tillämpning av föreskrifter meddelade med stöd av 5 kap. 2 § tredje och fjärde styckena, 3 § andra stycket eller 5 § får inte överklagas.

Föreslagen lydelse

1 § Beslut som Arbetsmiljöverket meddelat på regional nivå skall omprövas av myndigheten om det begärs av någon som berörs av beslutet.

En omprövning skall göras på central nivå. De som på regional nivå deltagit i den slutliga handläggningen av ärendet får inte delta i omprövningen.

Vid en omprövning får ett beslut inte ändras till nackdel för den som begärt omprövningen.

1 a § Bestämmelserna om överklagande i 21 § förvaltningslagen (1986:223) skall tillämpas på beslut som kan omprövas enligt 1 §. Bestämmelserna om överklagande i 23 och 24 §§ förvaltningslagen skall i tillämpliga delar gälla ansökningar om omprövning.

Arbetsmiljöverket får bestämma att ett beslut som skall omprövas tills vidare inte skall gälla.

2 § Arbetsmiljöverkets beslut om föreskrifter får inte överklagas. Detsamma gäller verkets beslut i ärenden om tillämpning av föreskrifter, som beslutats med stöd av 5 kap. 2 § tredje och fjärde styckena, 3 § andra stycket eller 5 §.

Beslut som kan omprövas enligt 1 § får inte överklagas. Om sådana beslut ändå överklagas skall överklagandet behandlas som en begäran om omprövning.

Beslut om att avvisa en begäran om omprövning på grund av att den kommit in för sent får inte överklagas.

Arbetskyddsstyrelsens beslut i ärenden som avser skyddsansvar enligt 3 kap. 8 – 10 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Domstolens beslut får överklagas även av Arbetskyddsstyrelsen.

2 a § Arbetsmiljöverkets beslut i ärenden som avser skyddsansvar enligt 3 kap. 8 – 10 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Domstolens beslut får överklagas även av verket.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut, som Arbetskyddsstyrelsen i särskilda fall har meddelat enligt denna lag eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos regeringen.

Andra beslut, som inte anges i 2 § och som Arbetsmiljöverket i särskilda fall har meddelat enligt denna lag eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos regeringen.

3 § För att tillvarata arbetstagnas intresse i ärende enligt denna lag får talan enligt 1 eller 2 § föras av huvudskyddsombud eller, om sådant ombud ej finns, av annat skyddsombud. Finns ej skyddsombud, får talan föras av arbetstagarorganisation i den mån saken rör medlemmarnas intresse och organisationen tidigare har yttrat sig i ärendet.

3 § För att ta till vara arbetstagnas intresse i ärenden enligt denna lag får omprövning enligt 1 § begäras och överklagande enligt 1 eller 2 § göras av ett huvudskyddsombud eller, om något sådant ombud inte finns, av ett annat skyddsombud.

Om det inte finns något skyddsombud, får omprövning begäras och överklagande göras av en arbetstagarorganisation i den mån saken rör medlemmarnas intresse och organisationen tidigare har yttrat sig i ärendet.

4 § Beträffande föreskrift till allmän efterrättelse äger Arbetskyddsstyrelsen underställa regeringen fråga av särskild betydelse, innan styrelsen meddelar beslut i ärendet.

Oförändrad

5 § Tillsynsmyndighet äger förordna att dess beslut skall lända till efterrättelse omedelbart.

Oförändrad

Prop. 1999/2000:141
Bilaga 1

Förteckning över remissinstanser

Prop. 1999/2000:141
Bilaga 2

Förteckning över remissinstanser som har lämnat skriftliga synpunkter på
Arbetskyddsstyrelsens skrivelse 2000-01-21.

Justitiekanslern
Länsrätten i Göteborg
Kammarrätten i Jönköping
Riksrevisionsverket
Statskontoret
Arbetslivsinstitutet
Rådet för arbetslivsforskning
Landsorganisationen i Sverige
Tjänstemännens Centralorganisation
Sveriges Akademikers Centralorganisation
Svenska Arbetsgivareföreningen
Arbetsgivarverket
Arbetsgivaralliansen
Landsstingsförbundet
Svenska kommunförbundet
Företagarnas Riksorganisation

Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)

Härigenom föreskrivs i fråga om arbetsmiljölagen (1977:1160),

dels att 7 kap. 9 § och 9 kap. 1 § skall upphöra att gälla

dels att i 4 kap. 1–10 §§, 5 kap. 2–5 §§, 7 kap. 5 och 11 §§ samt 8 kap. 5 § ordet ”Arbetsarkivstyrelsen” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket” i motsvarande form,

dels att i 6 kap. 6 a och 7 §§ samt 7 kap. 6–8 §§ ordet ”Yrkesinspektionen” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket” i motsvarande form,

dels att 7 kap. 1 §, 8 kap. 7 och 9 §§ samt 9 kap. 2–5 §§ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***7 kap.**

1 §

Tillsyn över *efterlevnaden* av denna lag och *med stöd av lagen* meddelade föreskrifter *utövas av arbetsarkivstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av yrkesinspektionen.*

Såvitt avser örlogsfartyg utövas tillsynen dock av sjöfartsverket. I fråga om örlogsfartyg skall även i övrigt vad som sägs i denna lag om *arbetsarkivstyrelsen och yrkesinspektionen* i stället gälla sjöfartsverket.

Arbetsmiljöverket utövar tillsyn över att denna lag och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen följs.

Såvitt avser örlogsfartyg utövas tillsynen dock av Sjöfartsverket. I fråga om örlogsfartyg skall även i övrigt vad som sägs i denna lag om *Arbetsmiljöverket* i stället gälla Sjöfartsverket.

8 kap.

7 §

Frågor om påförande av avgift prövas av länsrätten efter ansökan av *Yrkesinspektionen eller Arbetsarkivstyrelsen.*

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Frågor om påförande av avgift prövas av länsrätten efter ansökan av *Arbetsmiljöverket.*

9 §

Frågor om påförande av avgift får prövas av *Yrkesinspektionen*

Frågor om påförande av avgift får prövas av *Arbetsmiljöverket*

eller Arbetarskyddsstyrelsen genom avgiftsföreläggande.
genom avgiftsföreläggande.

Prop. 1999/2000:141
Bilaga 3

Avgiftsföreläggande innebär att den som antas ha gjort sig skyldig till en överträdelse föreläggs avgiften till godkännande omedelbart eller inom viss tid.

Har föreläggandet godkänts, gäller det som domstols lagkraftvunna avgörande varigenom avgift påförts. Ett godkännande som sker sedan den i föreläggandet utsatta tiden har gått ut är dock utan verkan.

9 kap

2 §

Arbetarskyddsstyrelsens beslut om föreskrifter samt styrelsens beslut i ärenden som avser tillämpning av föreskrifter meddelade med stöd av 5 kap. 2 § tredje och fjärde styckena, 3 § andra stycket eller 5 § får inte överklagas.

Arbetarskyddsstyrelsens beslut i ärenden som avser skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Domstolens beslut får överklagas även av Arbetarskyddsstyrelsen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut, som *Arbetarskyddsstyrelsen i särskilda fall* har meddelat enligt denna lag eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos regeringen.

Arbetsmiljöverkets beslut i ärenden som avser skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller verkets beslut i ärenden om tillämpning av föreskrifter, meddelade med stöd av 5 kap. 2 § tredje och fjärde styckena, 3 § andra stycket eller 5 §.

Andra beslut som *Arbetsmiljöverket* har meddelat enligt denna lag eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos regeringen.

Arbetsmiljöverkets beslut om föreskrifter får dock inte överklagas.

3 §

För att *tillvarataga* arbetstagarnas *intresse* i ärende enligt denna lag får *tal* enligt 1 eller 2 § föras av huvudskyddsombud eller, om sådant ombud *ej* finns, av annat skyddsombud. Finns *ej* skyddsombud, får *tal* föras av arbetstagarorganisation i den mån saken rör medlemmarnas *intresse* och organisationen tidigare har yttrat sig i ärendet.

För att *ta till vara* arbetstagarnas *intressen* i ärenden enligt denna lag får *överklagande* enligt 2 § göras av *ett* huvudskyddsombud eller, om *något* sådant ombud *inte* finns, av *ett* annat skyddsombud.

Om det inte finns något skyddsombud, får överklagande göras av en arbetstagarorganisation i den mån saken rör medlemmarnas intressen och organisationen tidigare har yttrat sig i ärendet.

Prop. 1999/2000:141
Bilaga 3

4 §

Beträffande föreskrift till allmän efterrättelse äger Arbetarskyddsstyrelsen underställa regeringen fråga av särskild betydelse, innan styrelsen meddelar beslut i ärendet.

I fråga om föreskrifter får Arbetsmiljöverket underställa regeringen en fråga av särskild betydelse, innan verket meddelar beslut i ärendet.

5 §

Tillsynsmyndighet äger förordna att dess beslut skall lända till efterrättelse omedelbart.

En tillsynsmyndighet får förordna att dess beslut skall gälla omedelbart.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Förslag till lag om ändring i lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete,

dels att i 17 § ordet ”Yrkesinspektionen” skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket”,

dels att 15 och 18 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

Tillsyn över efterlevnaden av 2–4, 6, 8 och 9 §§ utövas av Arbetsarkyddsstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av Yrkesinspektionen. Därvid gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om tillsyn över efterlevnaden av arbetsmiljölagen (1977:1160). Undersökningar på arbetsställen får dock göras endast på begäran av en part eller om det annars finns särskild anledning.

Arbetsmiljöverket utövar tillsyn över att 2–4, 6, 8 och 9 §§ följs. Därvid gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om tillsyn över att arbetsmiljölagen (1977:1160) följs. Undersökningar på arbetsställen får dock göras endast på begäran av en part eller om det annars finns särskild anledning.

18 §

Talan mot föreläggande som meddelats av yrkesinspektionen förs hos arbetarskyddsstyrelsen genom besvär. Yrkesinspektionens beslut skall innehålla upplysning om vad den som vill föra talan har att iakttaga.

Arbetsmiljöverkets beslut om föreläggande får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Mot styrelsens beslut i anledning av besvär enligt första stycket får talan ej föras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Förslag till lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673)

Härigenom föreskrivs i fråga om arbetstidslagen (1982:673),

dels att 28 § skall upphöra att gälla,

dels att i 7, 9, 11 och 19 §§ samt i rubriken före 19 § ordet ”Arbetarskyddsstyrelsen” i olika böjningsformer skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket” i motsvarande form,

dels att 20–22, 24, 29, 31 och 32 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §

Arbetarskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen skall utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen.

Arbetsmiljöverket skall ha tillsyn över att lagen och de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen följs.

21 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

För att utöva tillsynen har tillsynsmyndigheterna rätt att komma in på arbetsställena. Polisen skall därvid lämna den handräckning som behövs.

Arbetsmiljöverket har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

För att utöva tillsynen har Arbetsmiljöverket rätt att komma in på arbetsställena. Polisen skall därvid lämna den handräckning som behövs.

22 §

Yrkesinspektionen får meddela de förelägganden eller förbud som behövs för efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen.

I beslut om föreläggande eller förbud kan yrkesinspektionen sätta ut viten.

Även arbetarskyddsstyrelsen får besluta om åtgärder enligt första och andra styckena.

Arbetsmiljöverket får meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att denna lag och de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen skall följas.

I beslut om föreläggande eller förbud kan Arbetsmiljöverket sätta ut viten.

24 §

Till böter döms en arbetsgivare som uppsåtligen eller av oaktsamhet har

1. utan att avvikelser har gjorts enligt 3 eller 19 § anlitat en arbetstagare i strid mot 5–10 eller 12–16 §§ eller brutit mot 11 § eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 §,

2. lämnat oriktiga uppgifter om förhållanden av vikt, när *en tillsynsmyndighet* har begärt upplysningar eller handlingar enligt 21 § första stycket.

2. lämnat oriktiga uppgifter om förhållanden av vikt, när *Arbetsmiljöverket* har begärt upplysningar eller handlingar enligt 21 § första stycket.

29 §

Arbetarskyddsstyrelsens beslut i ärenden som avses i 19 § 1–4 eller beslut om tillstånd enligt 9 § tredje stycket får *inte* överklagas.

Arbetsmiljöverkets beslut i ärenden som avses i 19 § 1–4 eller beslut om tillstånd enligt 9 § tredje stycket får överklagas *till allmän förvaltningsdomstol*.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Andra beslut som *arbetarskyddsstyrelsen* i särskilda fall har meddelat enligt *lagen*, får överklagas hos regeringen genom besvär.

Andra beslut som *Arbetsmiljöverket* har meddelat enligt *denna lag*, får överklagas hos regeringen.

Arbetarskyddsstyrelsens beslut om föreskrifter till *allmän efterrättelse* får inte överklagas.

Arbetsmiljöverkets beslut om föreskrifter får inte överklagas.

31 §

Beträffande föreskrifter till *allmän efterrättelse* får *arbetarskyddsstyrelsen* underställa regeringen frågor av särskild betydelse innan *styrelsen* meddelar beslut i ärendet.

I fråga om föreskrifter får *Arbetsmiljöverket* underställa regeringen frågor av särskild betydelse innan *verket* meddelar beslut i ärendet.

32 §

En tillsynsmyndighet kan förordna att dess beslut skall gälla omedelbart.

Arbetsmiljöverket kan förordna att dess beslut skall gälla omedelbart.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Förslag till lag om ändring i tobakslagen (1993:581)

Härigenom föreskrivs i fråga om tobakslagen (1993:581) att 19 och 25 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §

Den centrala tillsynen över att denna lag och föreskrifter som meddelas med stöd av lagen följs utövas av

1. *Arbetskyddsstyrelsen* när det gäller

1. *Arbetsmiljöverket* när det gäller

a) lokaler och andra utrymmen som avses i 2 § och som är upplåtta enbart för personal, och

b) lokaler och andra utrymmen på vilka 8 § skall tillämpas, samt

2. *Socialstyrelsen* när det gäller

a) miljöer som avses i 2 § och som inte är upplåtta enbart för personal,

b) lokaler som avses i 4 §,

c) varningstexter m.m. enligt 9–11 §§,

d) handel enligt 12 §, och

e) produktkontroll m.m. enligt 16–18 §§.

Den omedelbara tillsynen utövas av

1. *Yrkesinspektionen* när det gäller lokaler och andra utrymmen för vilka *Arbetskyddsstyrelsen* har den centrala tillsynen, och

1. *Arbetsmiljöverket* när det gäller lokaler och andra utrymmen för vilka *verket* har den centrala tillsynen, och

2. den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer när det gäller dels de miljöer och lokaler för vilka *Socialstyrelsen* har den centrala tillsynen, dels handel enligt 12 §.

Länsstyrelsen utövar inom länet tillsyn enligt andra stycket 2.

25 §

Beslut som en i 19 § angiven nämnd har fattat enligt denna lag eller enligt en föreskrift som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Yrkesinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas hos Arbetskyddsstyrelsen. Arbetskyddsstyrelsens beslut får inte överklagas.

Beslut som Socialstyrelsen har meddelat med stöd av 20 § första stycket eller 21 § eller som Arbetsmiljöverket meddelat får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Beslut som Socialstyrelsen har meddelat med stöd av 20 § första stycket eller 21 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prop. 1999/2000:141
Bilaga 3

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Förslag till lag om ändring i lagen (1932:55) om viktmärkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1932:55) om viktmärkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg,

dels att i 1 § ordet "Arbetarskyddsstyrelsen" skall bytas ut mot "Arbetsmiljöverket",

dels att 2 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Tillsyn över *efterlevnaden* av bestämmelserna i 1 § första–fjärde styckena *utövas* av *arbetarskyddsstyrelsen* samt, *under dess överinseende och ledning, av yrkesinspektionen; och skall* därvid i tillämpliga delar *lända till efterrättelse* vad som *finnes stadgat rörande* tillsyn över *efterlevnaden* av arbetsmiljölagen.

Föreslagen lydelse

2 §

Arbetsmiljöverket utövar tillsyn över *att* bestämmelserna i 1 § första–fjärde styckena *följs*. Därvid *gäller* i tillämpliga delar vad som *föreskrivs om* tillsyn över *att* arbetsmiljölagen (1977:1160) *följs*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Förslag till lag om ändring i lagen (1963:115) om förlängd semester för vissa arbetstagare med radiologiskt arbete

Härigenom föreskrivs att i 2 § lagen (1963:115) om förlängd semester för vissa arbetstagare med radiologiskt arbete ordet "Arbetarskyddsstyrelsen" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "Arbetsmiljöverket" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)

Härigenom föreskrivs att i 9 kap. 7 § plan- och bygglagen (1987:10) ordet ”Yrkesinspektionen” skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988:49)

Härigenom föreskrivs att i 10 kap. 1 § fartygssäkerhetslagen (1988:49) ordet ”Arbetarskyddsstyrelsen” skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Förslag till lag om ändring i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare

Härigenom föreskrivs att i lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare ordet ”Arbetarskyddsstyrelsen” skall bytas ut mot ”Arbetsmiljöverket”.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Protokoll vid sammanträde 2000-05-15

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Vängby, justitierådet Leif Thorsson, regeringsrådet Rune Lavin.

Enligt en lagrådsremiss den 4 maj 2000 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160),
2. lag om ändring i lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete,
3. lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673),
4. lag om ändring i tobakslagen (1993:581),
5. lag om ändring i lagen (1932:55) om viktmärkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg,
6. lag om ändring i lagen (1963:115) om förlängd semester för vissa arbetstagare med radiologiskt arbete,
7. lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10),
8. lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988:49),
9. lag om ändring i lagen (1996:678) om utstationering av arbetstagare.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Helena Larsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 maj 2000

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Freivalds, Thalén, Winberg, Ulvskog, Lindh, Sahlin, von Sydow, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Larsson, Lejon, Lövdén, Ringholm

Föredragande: statsrådet Sahlin

Regeringen beslutar proposition Lag om ändring i arbetsmiljölagen m.m.